

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Catedra Învățământ Primar și Educație Timpurie

Aprobat:

în ședința Consiliului Științifico-Didactic,
proces verbal nr. 2 din 31 ianuarie 2019
Președinte: Lilia POGOLȘA,
dr.hab.prof.univ

PROGRAM

Domeniul de formare: 011 Științe ale Educației

Specialitatea: 0112 – Pedagogie preșcolară, pentru cadre didactice din domeniul Educației timpurii

Numărul total de ore/credite: 150 ore contact direct / 450 ore activitate individuală/ 20 de credite profesionale

Baza admiterii: studii superioare/învățământ profesional tehnic postsecundar

Limba de instruire: Româna

Forma de organizare: cu frecvență la zi

Chișinău, 2019

Programul de formare profesională continuă a fost actualizat în conformitate cu Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice (Ordin MECC, nr. 92 din 30.01.2019) în cadrul ședinței Consiliului Științifico-Didactic al IȘE din 31.01. 2019 în baza Programului de FPC la specialitatea: Educație timpurie, coordonat de MECC în 29.12.2017.

Autori:

Pascari Valentina, dr., conf.univ.

Andrițchi Viorica, dr. hab, conf. univ.

Cucer Angela, dr., cercet. confer. univ.

Recenzenți:

1. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof.univ.

2. Vicol Nelu, dr. în fil., conf.univ.

Notă explicativă

1. Concepția și destinația programei

Programul de formare profesională continuă la specialitatea Educație timpurie este destinat să asigure formarea durabilă, cumulativă a competențelor personale și profesionale ale cadrelor didactice din instituțiile de educație timpurie. Prin conținuturile sale programul promovează un sistem de valori *pro-schimbare, pro-active, pro-dezvoltare*, necesare pentru obținerea succesului în activitatea cadrelor didactice.

Conținuturile sunt relevante, cu aplicabilitate sporită în practica educației timpurii a copiilor conform Curricula respective și pe aplicarea acestora în acțiuni didactice și competitive cu referire la proiecția profilului și personalității copilului dotat cu un set de valori și aspirații sociale și de integrare, care va deveni un promotor al valorilor general-umane, naționale și personale, capabil să se implice activ în luarea deciziilor.

2. Scopul Programului de formare continuă se identifică în dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice din domeniul educației timpurii din perspectiva formării competențelor specifice ale copiilor și promovarea valorilor educaționale în dezvoltarea personalității copilului.

3. Domeniul de activitate

Cadrelor didactice formate sunt angajate în calitate de educatori în instituțiile de educație timpurie.

4. Finalitățile Programului conform Ghidului utilizatorului ECTS:

Dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice:

- valorificarea strategiilor și tehnologiilor educaționale pentru realizarea calitativă a prevederilor curriculumului modernizat la *Educația timpurie*, din perspectiva pedagogiei competențelor;
- valorificarea modelelor de proiectare didactică constructivistă;
- desfășurarea unui proces de predare-învățare interactivă, centrată pe formare de competențe;
- promovarea activă a valorilor postmodernismului în educație;
- valorificarea reperelor praxiologice moderne ale activităților educative;
- promovarea metodelor și tehnicilor de comunicare interpersonală pentru integrarea eficientă a copilului în mediul educațional;
- evaluarea rezultatelor copiilor în contextul pedagogiei competențelor;
- valorificarea legităților psihosociale ale educației moderne;
- valorificarea mecanismelor integratoare ale personalității copilului;
- valorificarea reperelor praxiologice ale brandingului personal și profesional.

5. Condițiile de realizare a Programului:

Mijloace de formare: În vederea desfășurării cu succes a programului vor fi utilizate resursele spațiale ale IȘE (sălile de curs); computere; tabla interactivă, proiectorul multimedia; TV; acces la internet, copiatoare; suporturi de curs etc.

Metode de formare: training-ul, prelegerea, conversația euristică, brainstorming, dezbateră, problematizarea, studiul de caz, explozia stelară, jocul de rol, modelarea, simularea de situații, metoda construcțiilor de modele, metoda proiectului, metoda obstacolelor, lucrul cu suportul de curs, consilierea etc.

Resurse de timp: 3 săptămâni.

Forme și modalități de evaluare: Se vor promova diverse modalități de evaluare inițială, formativă și sumativă.

6. Echipa de formare:

- (a) Colaboratorii angajați la *Catedra Învățământ primar și Educație timpurie*;
Colaboratori ai IȘE;

Responsabili din cadrul MECC;
 Personal de sprijin (Secția Managementul Formării Profesionale și Asigurarea Calității;
 Centrul Tehnologii Informaționale; Contabilitatea, etc.).

Cadre didactice din instituțiile de învățământ general din municipiu.

7. Grupul țintă: cadre didactice din instituțiile preșcolare (*în instituția preșcolară națională/alolingvă*).

8. Planul de învățământ

Notă. Programul este elaborat în contextul respectării raportului: 30% - ore teoretice, 60% - ore practice și 10% - ore evaluare / schimb de experiență.

a) Calendarul activităților

Săptămâna întâia	Săptămâna a doua	Săptămâna a treia
Timpul didactic: 5 zile, 50 de ore	Timpul didactic: 5 zile, 50 de ore	Timpul didactic: 5 zile, 50 de ore

b) Design-ul Planului de învățământ

Nr. d/o	Denumirea modulului	Total ore	Numărul de ore de studiu		Forma de evaluare	
			Inclusiv pe tipuri de activități			
			Prelegeri	Lecții practice		
MODULUL A: Coordonate tehnologice în educația timpurie pe domenii de activitate		300	20	55	225	Proiect metod./ didactic
1.	Tendențe moderne în educația timpurie	12	2	-	10	Chestionar
2.	Instrumente de implementare a curriculumului la domeniul de activitate <i>Științe și tehnologii</i>	28	2	6	20	
3.	Strategii de organizare a activităților de dezvoltare a <i>Limbajului și comunicării la copii</i>	28	2	6	20	
4.	Dimensiuni metodologice de implementare a curriculumului la domeniul de activitate <i>Sănătate și motricitate</i>	26	2	4	20	
5.	Viziunea metodologică de organizare a domeniului de activitate <i>Eu, familie și societatea</i>	20	2	2	16	
6.	Instrumente de implementare a curriculumului la domeniul de activitate <i>Arte</i>	24	2	5	17	
7.	<i>Standardele de învățare</i> și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani: componentele majore și sugestii de implementare	28	2	6	20	
8.	Relații de continuitate instituție preșcolară-școală primară în vederea adaptării copiilor la școală	12	2	-	10	
9.	Metode activ-participative: caracteristici definitorii pentru diferite grupe de vârstă în preșcolaritate	26	-	6	20	
10.	Dimensiuni formativ-dezvoltative ale jocului copiilor	24	2	6	16	
11.	Sugestii de proiectare în vederea implementării curriculumului pentru educația timpurie	20	2	2	16	
12.	Strategii de evaluare a procesului educațional	12	-	2	10	
13.	Bune practice de organizare a procesului educațional preșcolar	40	-	10	30	
	Evaluare/Schimb de experiență					

MODULUL B: Psihopedagogie		180	14	31	135	Chestionar
I.	Repere pedagogice în formarea atitudinilor copiilor	20	2	3	15	
1.	Cultivarea atitudinilor în procesul educațional	8	2	-	6	
2.	Problematica formării atitudinilor în cadrul domeniilor de activitate	12	-	3	9	
II.	Asigurarea mediului dezvoltativ de învățare	38	4	4	30	
1.	Mediul dezvoltativ de învățare: esență și caracteristici.	16	2	2	12	
2.	Managementul grupei și al comportamentului copiilor	22	2	2	18	
III.	Asigurarea climatului psihologic în mediul educațional	42	4	8	30	
1.	Aspecte psihopedagogice ale incluziunii copiilor în mediul educațional	18	2	4	12	
2.	Condițiile și formele de manifestare a climatului psihologic (conflictele, coeziunea, comunicarea, nivelul de conducere în activitatea cadrului didactic/managerial).	16	2	2	12	
3.	Modalități psihologice de creare a climatului psihologic prietenos/favorabil procesului educațional.	8	-	2	6	
IV.	Modalități de eficientizare a relațiilor interpersonale la nivel micro și macro social (grupă, instituție preșcolară, societate)	40	4	6	30	
1.	Comunicarea interpersonală: forme, procedee, finalități.	16	2	2	12	
2.	Strategii de diminuare privind agresivitatea personală și socială.	8	-	2	6	
3.	Dependențele: clasificări, particularități, intervenții. Profilaxia dependențelor	16	2	2	12	
V.	Reglarea / autoreglarea afectivă prin prisma inteligenței emoționale. Metode și tehnici de comunicare interpersonală în mediul educațional	40	-	10	30	
1.	Competența interpersonală și îmbunătățirea ei prin dezvoltarea inteligenței emoționale.	8	-	2	6	
2.	Corelația tridimensională a reglajului afectiv. Tehnici, modalități de reglare/autoreglare afectivă.	8	-	2	6	
3.	Metode de depășire a barierelor psihosociale și instaurarea echilibrului emoțional.	8	-	2	6	
4.	Abilitățile specifice comunicării interpersonale în mediul educațional	8	-	2	6	
5.	Stil de comunicare didactică. Metode și tehnici de asigurare a condițiilor de eficientizare a comunicării interpersonale în mediul educațional	8	-	2	6	
	Evaluare/Schimb de experiență					
MODULUL C: Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație		60	4	11	45	Chestionar
1.	Aplicații ale Microsoft Word	8	-	2	6	
2.	Lecții interactive în Power Point	8	-	2	6	
3.	Softuri educaționale la disciplină. Tabla interactivă	24	4	2	18	

4.	Platforme E-learning. Paginile web	12	-	3	9	
5.	Evaluare/ Schimb de experiență	8	-	2	6	
MODULUL D: BRANDING profesional		60	4	11	45	Chestionar
I.	Identitatea profesională a cadrului didactic	20	2	3	15	
1.	Valorile - sistem de referință în activitatea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice	8	2	-	6	
2.	Imaginea de sine și identitatea profesională a cadrului didactic	4	-	1	3	
3.	Modalități de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Traseul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice.	8	-	2	6	
II.	Dezvoltarea personală a cadrului didactic prin autoeficacitate și automotivare	40	2	8	30	
1.	Credibilitatea profesională: prezența profesională, competența profesională, tactul pedagogic și social	8	2	-	6	
2.	Dezvoltarea personală a cadrului didactic: concepte, componente	8	-	2	6	
3.	Dimensiunile autoeficacității: fizică, mentală, socială/emoțională, culturală, spirituală	8	-	2	6	
4.	Sursele autoeficacității: persuasiunea verbală, starea fiziologică și psihologică, experiența anterioară, învățarea pe tot parcursul vieții	8	-	2	6	
5.	Condițiile automotivării cadrului didactic. Metoda 7 de „C” ai încrederii	8	-	2	6	
	Evaluare/Schimb de experiență					
Total general:		600	44	108	450	

9. Bibliografie selectivă:

1. *Codul Educației al Republicii Moldova*. Nr.152 din 17.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.10.2014, Nr. 319-324 (634).
2. *Cadrul de referință al educației timpurii*. Experți coord. naț.: V.Guțu, M. Vrânceanu. Autori: Clichici, V., Ciobanu L., Mocanu L., Duminică S., Straistari-Lungu C., Dascal A., Chișinău : Lyceum, 2019 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 76 p.
3. *Curriculum pentru educația timpurie*. Experți coord. naț.: V.Guțu, M. Vrânceanu. Autori: Pavlenco M., Mocanu L., Clichici V., Duminică S., Dascal A., Straistari-Lungu C., Musteață E., Arman-Rotaru V. Chișinău : Lyceum, 2019 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 128 p.
4. *Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani*. Coord.: V.Guțu, M.Vrânceanu. Autori: Pavlenco M., Musteață E., Stratan N., Șargarovschi, Litic, L, Paladiciuc A., Prepeliță E., Ușurelu S., Spânu T., Arman V., Chișinău : Lyceum, 2019 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 92 p.
5. *Metodologia de înscriere a copiilor în clasa I*. Aprobabil prin Ordinul 305 din 31.03.2016 și modificat prin Ordinul nr.149 din 21. 03. 2017, MECC. În: <http://edu.gov.md>;
6. *Regulamentul de funcționare a instituției de educație timpurie din 12.04.2016*. www.particip.gov.md
7. Chiriac M. Evaluarea – cale de perfecționare a activității formativ-educative din grădiniță: studiu științific. Brăila: Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2011.
8. Clichici V. et al. Noi abordări de dezvoltare a curriculumului și a tehnologiilor educaționale în educația timpurie. *Univers Pedagogic*, nr. 1 (53), 2017, p. 20-26.
9. Clichici V. et al. Percepții și opinii ale cadrelor didactice privind „metodologia de asigurare a procesului educației timpurii” în raport cu SÎDC. *Univers Pedagogic*, 2017, nr. 3 (55).
10. Duminică, S. Abordări teoretice ale noului curriculum privind formarea competențelor de comunicare la preșcolari. *Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării*

- și Educației. Materialele Conferinței științifice internaționale 7 iunie 2018 /com.șt. I. Bostan [et.al.]. Cahul: US „B.P.Hasdeu”, 2018. p. 65-69. ISBN 978-9975-88-040-4. 978-9975-88-042-8.
11. Duminică, S. Evaluarea gradului de pregătire a copilului la debutul școlar la domeniul „dezvoltarea limbajului și a comunicării”. *Curriculumul școlar: provocări și oportunități de dezvoltare. Materialele conferinței șt. intern.;* 7-8 decembrie 2018, IȘE. Chișinău: Lyceum, (F.E.-P. ”Tipogr. Centrală”) 2018. p.209-216. ISBN 978-9975-3275-0-3.
 12. Duminică S., Dascal A. Metodologia proiectării curriculare a activităților în instituțiile de educație timpurie. Ghid teoretico-metodologic pentru cadrele didactice. Chișinău: Tipografia Reclama, 2017. 244p.
 13. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 944 din 14.11.2014 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.11.2014, Nr. 345-351 (1014).
 14. International Standard Classification of Education: ISCED 2011. UNESCO, 2012, <http://www.uis.unesco.org>
 15. Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Curriculumul școlar: provocări și oportunități de dezvoltare ”, Chișinău, IȘE, 7-8 decembrie, 2018.
 16. Pascari V. Continuitatea în formarea competențelor de învățare la copiii de 6-8 ani. Chișinău: Î. S. F. E.- P. „Tipografia Centrală”, 2009. 180 p.
 17. Pascari V. Proiectarea procesului educațional în instituția preșcolară. Ediția a II-a, revăzută și completată. Chișinău: E.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015, 172 p.
 18. Pascari V. Învățăm să fim școlari. Chișinău: Print-Caro SRL, 2011, 80 p.
 19. Pascari V., Moșneaga N. Repere conceptuale ale interesului cognitiv la vârsta preșcolară. Revista Univers Pedagogic, 2017, nr.3 (55) p.79-85.
 20. Callo T., Pascari V. Interacțiunea imaginație-gândire la vârsta preșcolară și școlară mică. Revista Artă și Educație artistică, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2016, nr.2 (28), p. 38-47.
 21. Pascari V. Vasilache A. Aspecte psihologice ale pregătirii copiilor pentru școală. Revista Univers Pedagogic, 2016, nr. 4(52), p. 86-91.
 22. Pascari V. Caracterul funcțional al conștiinței copiilor de vârstă preșcolară mare și a școlarului mic. Revista Univers Pedagogic, 2016, nr. 3(51), p. 24-32.
 23. Callo T., Pascari V. Funcționalitatea în educație: sens și necesitate, Revista Studia Universitatis, „Seria Științe ale Educației”, 2015, nr.5(85) p.8-12.
 24. Pascari V. Perspectiva evaluării criteriale în contextul continuității instituției preșcolară - școală primară. Revista Univers Pedagogic, 2015, nr. 3(47), p. 3-14.

Notă: *Bibliografia specifică este vizualizată în corpul Curriculumului de formare profesională continuă la cele 4 module structurate în Planul de învățământ.*

Planul de învățământ al Programului finalizează cu evaluarea competențelor cadrelor didactice în baza elaborării și prezentării Proiectului metodologic/ didactic.

În context se aplică și evaluările curente și formative pe module/compartimente ale Planului de învățământ în baza chestionarului, testului etc.

Programul a fost examinat în ședința Catedrei *Învățământ Primar și Educație Timpurie*, proces verbal nr. 1 din 31 ianuarie, 2019.

Valentina Pascari, dr.cofer. univ.,
Șefa Catedrei *Învățământ Primar și Educație Timpurie*